

AY - Lisäaine

Päiväys: 11.6.2008

Edellinen päiväys: 14.2.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

1. AINEEN TAI VALMISTEEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Kemikaalin tunnistustiedot****1.1.1 Kauppanimi**

AY - Lisäaine

1.1.2 Tunnuskoodi

T1716

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus**1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

kenkäteollisuuden liuotinhenteinen lisäaine

1.3 Valmistajan, maahantuojaan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja tai muu toiminnanharjoittaja**

KIILTO OY

1.3.2 Yhteystiedot**Katuosoite**

Tampereentie 408

Postinumero ja -toimipaikka

33880 LEMPÄÄLÄ

Postiosoite

PL 250

Postinumero ja -toimipaikka

33101 TAMPERE

Puhelin

0207 710 100

Telefax

0207 710 101

Sähköposti

productsafety@kiilto.com

1.4 Häät puhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

+358 (0)9 471 977

Myrkytystietokeskus

Haartmaninkatu 4

00290 Helsinki

FINLAND

2. VAARAN YKSILOINTI

Helposti syttyvä.

Xn - Haitallinen.

Terveydelle haitallista nieltynä. Ärsyttää silmiä. Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.

Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. Erittäin myrkyllistä vesiliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia

haittavaikutuksia vesiympäristössä.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat****3.1.1****CAS/EY-
numero ja
rek.nro**

3006-13-1

141-78-6

3.1.2**Aineosan nimi**

Tetra-alkyyl ammoniumsulfaatti (TAAS)70-80%

Etyyliasettaatti

3.1.3**Pitoisuus**

20-30%

3.1.4**Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja
muut tiedot aineosasta**

Xn; R22; N; R50/53

F; R11; Xi; R36; R66; R67

3.1.7 Muut tiedot

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET

AY - Lisäaine

Päiväys: 11.6.2008

Edellinen päiväys: 14.2.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

- 4.1 Erityiset ohjeet**
Ei vaaroja, jotka vaativat erityisiä ensiapuohjeita.
- 4.2 Hengitys**
Siirrettävä raittiiseen ilmaan. Pidettävä lämpimänä ja rauhallisessa paikassa. Annettava happea tai tekohengitystä tarvittaessa.
- 4.3 Iho**
Pestävä saippualla ja vedellä.
- 4.4 Roiskeet silmiin**
Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.
- 4.5 Nieleminen**
Potilas viedään välittömästi sairaalaan. Huuhdeltava suu. Ei saa oksennuttaa.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

- 5.1 Sopivat sammutusaineet**
alkoholia kestävä vaahto, hiilidioksidi (CO₂), jauhe, vaahto
- 5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa**
Palossa muodostuu terveydelle haitallisia ja myrkyllisiä kaasuja.
- 5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten**
Tulipalossa käytettävä paineilmalaitetta.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä**
Katso kohta 8.
- 6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä**
Ei saa päästää ympäristöön.
Estettävä tuotteen pääsy viemäriin.
- 6.3 Puhdistusohjeet**
Imeytetään imukykyiseen aineeseen, kuten hiekkaan tai Kieskelur'iin. Jäte kootaan suljettavaan astiaan. Hävitys: kts. kohta 13

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Käsittely**
Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty. Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.
- 7.2 Varastointi**
Säiliöt pidettävä tiiviisti suljettuina kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Altistumisen raja-arvot**
- 8.1.1 HTP-arvot**
141-78-6	Etyyliasettaatti	300 ppm (8 h)	500 ppm (15 min)
		1100 mg/m ³ (8 h)	1800 mg/m ³ (15 min)
- luett.v. 1996 HTP-arvot ovat Suomen arvoja
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**

AY - Lisäaine

Päiväys: 11.6.2008

Edellinen päiväys: 14.2.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

8.2.1 Työperäisen altistumisen torjunta

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Ruiskutettaessa on käytettävä raitisilmasuojainta, ellei riittävää ilmastointia voida järjestää. Kädet pestävä ennen taukoja ja työpäivän jälkeen. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Jos ilmanvaihto on puutteellinen, on käytettävä liuotinhöyryjä pidättävää hengityksensuojainta - suodintyyppi A2. Ruiskutettaessa käytettävä tarvittaessa hiukkassuodattimella varustettua yhdistelmä hengityssuojainta tyyppi A2/P2

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Kumi- tai muovikäsineet.
EN 374n mukaiset suojakäsineet.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Mikäli todennäköisesti esiintyy roiskeita, käytä: Suojalasit

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Läpäisemätön vaatetus.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)**

liuos, kirkas, väritön, pistävä haju

9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot**9.2.1 pH**

-

9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue

+77°C (Etyyliasettaatti) (myös tuotteen)

9.2.3 Leimahduspiste

-4°C (c.c.) (Etyyliasettaatti) (myös tuotteen)

9.2.5 Räjähdysominaisuudet**9.2.5.1 Alempi räjähdysraja**

2.1 vol. %

9.2.5.2 Ylempi räjähdysraja

11.5 vol. % (Etyyliasettaatti) (myös tuotteen)

9.2.7 Höyrynpaine

-

9.2.8 Suhteellinen tiheysn. 0.90 kg/dm³ / 20 °C**9.2.9 Liukoisuus****9.2.9.1 Vesiliukoisuus**

liukenematon

9.2.9.2 Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)

-

9.2.10 Jakautumiskerroin: n-oktanol/vesi

-

9.3 Muut tiedot

Itsesytyislämpötila +460 °C (Etyyliasettaatti) (myös tuotteen)

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Vältettävät olosuhteet**

Höyryt saattavat muodostaa räjähtävän seoksen ilman kanssa.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Palossa muodostuu terveydelle haitallisia ja myrkyllisiä kaasuja. Hiilidioksidi saattaa riittävässä pitoisuuksissa vaikuttaa tukahduttavasti. Hiilimonoksidi eli häkä on myrkyllistä hengitettynä.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Välitön myrkyllisyys**

AY - Lisäaine

Päiväys: 11.6.2008

Edellinen päiväys: 14.2.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

Suurien höyrypitoisuuksien hengittäminen voi alentaa keskushermoston toimintaa ja aiheuttaa huumausta. Voi aiheuttaa päänsärkyä ja huimausta.

CAS 3006-13-1 Tetra-alkyylammoniumsulfaatti (TAAS): LD₅₀ = = 530 mg/kg, LD50/suun kautta/rotta

CAS 141-78-6 Etyyliasettaatti: LD₅₀ = 5620 mg/kg, LD50/suun kautta/rotta, LC₅₀ = 1600 ppm, hengitysteitse, rotta,

11.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys

Pienten liuotinhöyrypitoisuuksien hengittäminen ärsyttää hengityselimiä ja limakalvoja.

11.3 Herkistyminen

-

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

Altistuminen kattoarvoa korkeammille liuotinhöyryjen pitoisuuksille saattaa aiheuttaa haittaa terveydelle, kuten esim. limakalvon ja hengityselinten ärsytystä sekä munuaisten, maksan ja keskushermoston vaurioita.

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

Liuotinhöyryjen hengittäminen voi aiheuttaa huimausta. Ärsyttää ja kuivattaa ihoa. Kosketus silmien kanssa voi aiheuttaa ärsytystä.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Ekotoksisuus****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

CAS 3006-13-1 Tetra-alkyylammoniumsulfaatti (TAAS): EC₅₀ = < 0.1 mg/l / 48 h / Daphnia magna (vesikirppu) = Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

CAS 141-78-6 Etyyliasettaatti: LC₅₀ = 290 mg/l / 96 h, kala (Fathead Minnow); LC₅₀ >1000 mg/l / 48 h, Daphnia magna (vesikirppu) Aine ei ole myrkyllistä.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

CAS 141-78-6 Etyyliasettaatti: IC₅₀ = >5000 mg/l / bakteeri Aine ei ole myrkyllistä.

12.2 Kulkeutuvuus

CAS 141-78-6 Etyyliasettaatti: Tuote liukenee veteen, 85 g/l, jolloin se kulkeutuu maaperässä.

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus**12.3.1 Biologinen hajoavuus**

CAS 141-78-6 Etyyliasettaatti: BOD28 TOD = Helposti biologisesti hajoava.

12.3.2 Kemiallinen hajoavuus

CAS 141-78-6 Etyyliasettaatti: Kemiallinen hapenkulutus (COD) = 1.54

12.4 Biokertyvyys

CAS 141-78-6 Etyyliasettaatti: log K_{ow} 0.73, log K_{ow} 0.68 (mitattu) = Aine ei ole kertyvää.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

Tuote on ongelmajätettä.

Hävitetävä erikoisjätteenä paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero	1993
14.2	Pakkausryhmä	II
14.3	Maakuljetukset	
14.3.1	Kuljetusluokka	3
14.3.2	Vaaran tunnusnumero	
	ADR/RID-varoituspukkeet	nro 3
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys	1993 - Palava neste, n.o.s. sisältää Etyyliasettaatti
14.3.4	Muita tietoja	Suojattava jäätymiseltä.

AY - Lisäaine

Päiväys: 11.6.2008

Edellinen päiväys: 14.2.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

14.4	Merikuljetukset	
14.4.1	IMDG-luokka	3
14.4.2	Oikea tekninen nimi	Flammable liquids, N.O.S. contains Ethyl acetate
	Pakkausryhmä	II
	Merta saastuttava aine	kyllä
	IMO-Varoituslipukkeet	3
14.4.3	Muita tietoja	Suojattava jäätymiseltä.
14.5	Ilmakuljetukset	
14.5.1	ICAO/IATA-luokka	3
14.5.2	Oikea tekninen nimi	Flammable liquid, n.o.s. contains Ethyl Acetate
	ICAO-Varoituslipukkeet	no 3 "Flammable liquid"
14.5.3	Muita tietoja	Suojattava jäätymiseltä.

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1	Varoitusetiketin tietoja
15.1.1	Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi
	F Helposti syttyvä
	Xn Haitallinen
	N Ympäristölle vaarallinen
15.1.2	Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet
	Tetra-alkyyl ammoniumsulfaatti (TAAS)
	Etyyliasettaatti
15.1.3	R-lausekkeet
	R22 Terveydelle haitallista nieltynä.
	R36 Ärsyttää silmiä.
	R50/53 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
	R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
	R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
15.1.4	S-lausekkeet
	S16 Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.
	S26 Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkäriin.
	S29 Ei saa tyhjentää viemäriin.
	S33 Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.
	S61 Vältettävä päästämistä ympäristöön. Lue erityisohjeet/käyttöturvallisuustiedote.
15.1.5	Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset
	Vähittäismyyntipakkauksiin lisäteksti: Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

16. MUUT TIEDOT

16.1	Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista
	R11 Helposti syttyvää.
	R22 Terveydelle haitallista nieltynä.
	R36 Ärsyttää silmiä.
	R50/53 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
	R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
	R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
16.4	Lisätiedot
	Jarmo Paavilainen
16.5	Käytetyt tietolähteet

AY - Lisäaine

Päiväys: 11.6.2008

Edellinen päiväys: 14.2.2005

EY-merkintä

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisesti

Lainsäädäntö ja raaka-ainetoimittajien antama tieto, Sax's "Dangerous Properties of Industrial Materials."